

CÉSAR AUGUSTE FRANCK
LEO VAN DOESELAAR

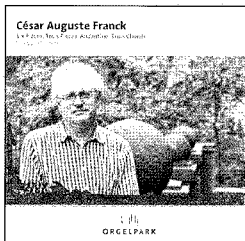
Six Pièces; Trois Pièces; Andantino;
Trois Chorals

Leo van Doeselaar, Verschuieren-orgel
Orgelpark Amsterdam

Orgelpark 708 (2 cd's) - speelduur resp.
81' en 77'

Prijs € 25,00

Verkrijgbaar bij het Orgelpark in Amsterdam of
te bestellen via www.orgelpark.nl

Een voorbeeldige dubbel-cd in de letterlijke betekenis van het woord: een voorbeeld, niet om te imiteren maar om een organist te inspireren tot een nieuwe kijk op de orgelwerken van César Franck. Zo kunnen we in het kort de Franck-integrale door Leo van Doeselaar, die onlangs door het Orgelpark is uitgebracht, kenschetsen.

Mijn cd-verzameling bevat vele Franck-integrales, van mondiale grootheden tot uitstekende maar volledig onbekende organisten, zodat je je langzamerhand kunt afvragen of aan al deze interpretaties nog iets origineels valt toe te voegen. Nadat ik de twaalf grote werken en het *Andantino* heb beluisterd, moet het antwoord op deze vraag absoluut bevestigend zijn.

De interpretatie door Leo van Doeselaar is anders dan die van vele anderen. Allereerst zijn de tempi nu en dan wat hoger dan we gewend zijn. De Franck-biograaf Fauquet vond Francks exemplaar van de *Six Pièces*-uitgave van 1868 waarin Franck met potlood metronoomcijfers had genoteerd. Deze ontdekking heeft al tot veel polemiek geleid want de door de componist aangegeven tempi zijn (veel) hoger dan de tempi waarin men de werken doorgaans speelt. De Belgische organist Joris Verdin laat zich in zijn Franck-interpretatie in hoge mate door deze aanwijzingen leiden en zoekt nu en dan de grenzen op. Leo van Doeselaar bewandelt een middenweg, zodat de werken wat minder zwaarwichtig zijn zonder dat ook maar een ogenblik de cantabiliteit in gevaar komt.

Het rubatospel is teruggebracht tot het meest noodzakelijke en daardoor des te effectiever. Voor de over-romantische agogiek, die we nogal eens horen, komt een gezonde doorgaande beweging met verfijnde nuances in de plaats, zodat overbodige ballast wordt afgeworpen en we een onvermoede heldere kijk op het oeuvre krijgen.

Leo van Doeselaar volgt in principe de registraties die in de Durand-editie staan voor-

geschreven, maar veroorlooft zich een enkele keer wat meer vrijheid wanneer dat de werken in zijn opvatting ten goede komt. Opvallende verschillen horen we echter in de *Trois Pièces*, die – zoals bekend – voor het orgel van het Palais du Trocadéro werden geschreven en die Franck zelf aldaar twee weken na het componeren vanuit het manuscript ten doop hield. In dit manuscript zijn alle registraties minutieus genoteerd, waarmee we een ongekende kijk krijgen in de keuken van deze briljant 'orkestrerende' organist. Vooral in het *Cantabile* horen we 'nieuwe' registraties die ons op het puntje van de stoel doen zitten. Samengevat kunnen we zeggen dat in deze integrale veel stof is weggepoetst zodat de muziek transparanter en vitaler is geworden waardoor de letwat bezadigde 'père angélique' een krachtige man van vlees en bloed blijkt te zijn. Op een enkele oneffenheid na worden de werken prachtig gespeeld. Ik beluisterde het eerst mijn twee favorieten, de *Prière* en de *Fantaisie en La majeur*. Met name de uitvoering van het laatste werk overtreft vrijwel alle uitvoeringen die ik ken en staat op eenzame hoogte naast de interpretatie van Robilliard. Maar ook de andere composities laten weinig te wensen over: hier speelt een organist die de diepte van de muziek feilloos peilt en daarnaar zijn interpretatie richt. En wat fijn dat het lieflijke *Andantino* nu eens niet is overgeslagen.

Als we nog een wens zouden hebben, betreft die alleen het orgel. Het instrument klinkt beslist uitstekend, ook de akoestiek van de zaal is tegen alle verwachting in heel acceptabel, de opnametechniek is van een hoog niveau, maar hoe mooi ook – wat had ik deze fantastische integrale nog veel liever op een Cavallé-Coll-orgel willen horen!

Het booklet (in het Nederlands en het Engels) bevat een korte verhandeling over de Franse orgelromantiek (in het bijzonder de relatie César Franck en Cavallé-Coll) van de hand van René Verwer, notities bij de interpretatie door Leo van Doeselaar en ruime informatie over het Verschuieren-orgel.

Lourens Stuifbergen